

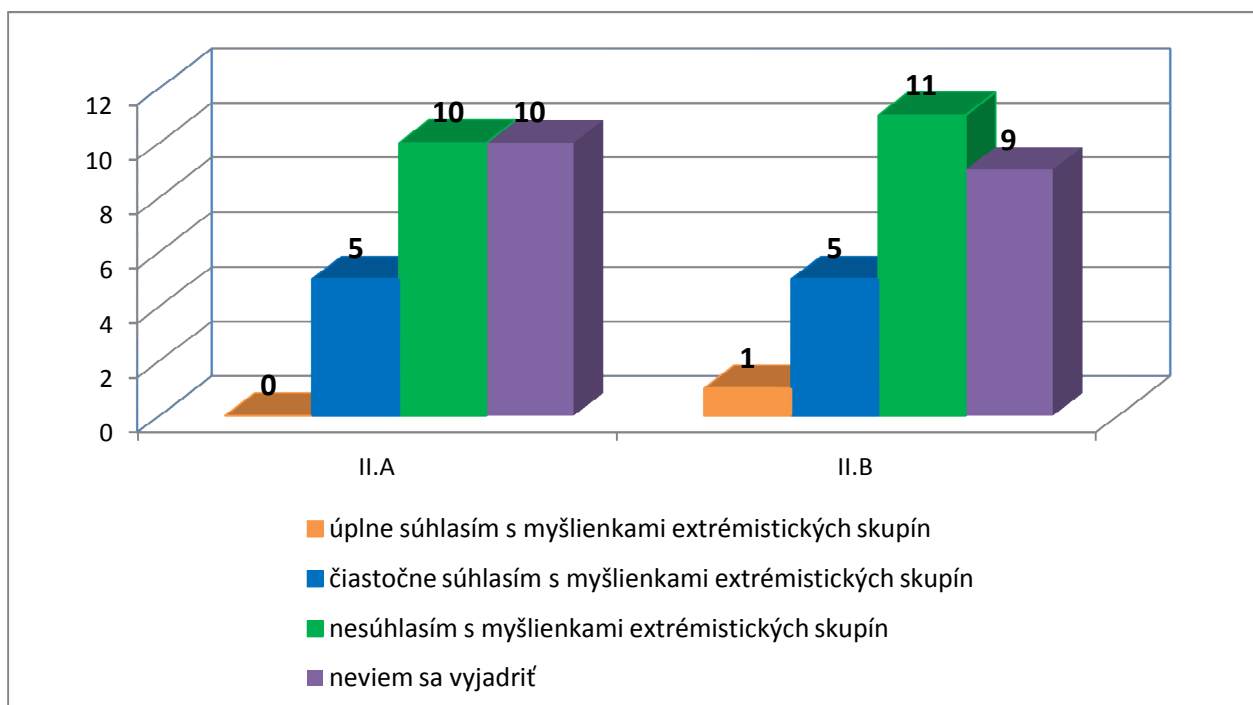
Intolerancia a extrémizmus v spoločnosti

Tolerancia k národným, etnickým, náboženským a iným sociálnym skupinám je základným predpokladom pre rozvíjanie pozitívnych medziľudských vzťahov a multikulturalizmu v demokratickej spoločnosti. **Dňa 24. 04. 2017 sa žiaci 2. ročníka Súkromnej strednej umeleckej školy v Žiline zúčastnili prieskumu zameraného na zistenie názorov na prejavy intolerancie a extrémizmu v spoločnosti. Pedagogického prieskumu sa zúčastnilo 51 žiakov, t.j. 85 % žiakov (25 žiakov z II.A, 26 žiakov z II.B).**

Jednotlivé položky v dotazníku monitorovali rozšírenie predsudkov a prejavov intolerantného správania voči vybraným sociálnym skupinám a mapovali zdroje informácií o extrémizme, vzájomné vzťahy medzi žiakmi, postavenie žiakov v triede a postoje k extrémizmu. **Prieskum bol realizovaný v súlade so Stratégiou ochrany a podpory ľudských práv v Súkromnej strednej umeleckej škole v Žiline, ktorá bola prijatá v septembri 2016.**

Postoje žiakov 2. ročníka k šíreniu extrémizmu v spoločnosti sú negatívne – 41,2 % žiakov sa vyjadrilo, že nesúhlasia s myšlienkami extrémistických skupín, 19,6 % žiakov vyjadrilo čiastočný súhlas s myšlienkami extrémistických skupín, iné vyjadrenie poskytlo 1,9 % žiakov a 37,3 % žiakov sa nevedelo vyjadriť k šíreniu extrémizmu v spoločnosti.

Postoje žiakov 2. ročníka k šíreniu extrémizmu v spoločnosti v školskom roku 2016/2017

Zdroj: Výsledky pedagogického prieskumu „Intolerancia a extrémizmus v spoločnosti“, apríl 2017.

Z vyhodnotenia dotazníka vyplynuli uvedené závery:

a) **37,3 % žiakov sa vyjadrilo, že v našej spoločnosti nie sú sociálne skupiny, ktoré predstavujú nebezpečenstvo pre Slovensko**, resp. nevedelo posúdiť mieru ohrozenia našej krajiny inými skupinami obyvateľstva. 58,8 % žiakov sa vyjadrilo, že najväčšiu hrozbu pre našu spoločnosť predstavujú Rómovia a obyvatelia Blízkeho východu, 3,9 % žiakov uviedlo hrozbu zo strany iných sociálnych skupín;

b) **postoj žiakov k cudzincom je neutrálny (74,5 %), z výpovedí neboli preukázané prejavy xenofóbie a rasizmu**, 17,6 % žiakov má pozitívny postoj k cudzincom a 7,9 % žiakov má nepriateľský postoj k cudzincom;

c) **74,5 % žiakov má aspoň jedného kamaráta, ktorý je inej rasy, etnického pôvodu, náboženstva alebo sexuálnej orientácie**, 9,8 % žiakov takéto osoby nepozná a 15,7 % žiakov takýchto kamarátov nemá, ale sú ochotní sa s nimi skamarátiť;

d) **najčastejším miestom, kde sa žiaci stretli s prejavmi intolerancie bola základná škola (49 %), ulica (21,6 %) a stredná škola (11,8 %)**. 5,9 % žiakov sa nestretlo s prejavmi intolerancie, iné vyjadrenie poskytlo 11,7 % žiakov;

e) **86,3 % žiakom by nevadilo, keby ich spolužiakom bol študent inej národnosti, náboženstva, sexuálnej orientácie, študent so zdravotným znevýhodnením alebo z nepriaznivých sociálnych pomerov**. 7,8 % žiakov nevedelo zaujať stanovisko a 5,9 % žiakov sa vyjadrilo, že by im takýto spolužiak skôr vadil;

f) **najčastejším prejavom problémového správania, s ktorým sa stretli žiaci v školskom prostredí patrí vulgárne nadávanie spolužiakom (51 %), ironizovanie spolužiakov (23,5 %) a agresívne správanie (1,9 %)**, iné vyjadrenie poskytlo 11,8 % žiakov. **11,8 % žiakov sa s problémovým správaním v škole nestretlo**;

g) **najčastejší zdroj informácií o extrémizme predstavuje televízia (45 %), internet (37,3 %), rodina (5,9 %) a rozhlas (1,9 %)**, iné vyjadrenie poskytli 4 % žiakov. 5,9 % žiakov sa nestretlo s uvedenými informáciami;

h) **najčastejším prejavom šírenia extrémizmu v školskom prostredí sú negatívne vyjadrenia o rase, náboženstve, sexualite a pod. (54,9 %)**, 21,6 % žiakov sa nestretlo s prejavmi šírenia extrémizmu v školskom prostredí, iné vyjadrenie poskytlo 23,5 % žiakov;

i) **v triedach 2. ročníka sú najmenej zastúpení žiaci, ktorí vzbudzujú strach a rešpekt (1,9 %)**, žiaci, ktorí sú autoritatívni (5,8 %), žiaci, ktorí sa búria proti autoritám (9,8 %) a žiaci, ktorí sú impulzívni a vznetliví (13,7 %). **23,6 % žiakov sa nestretlo so skupinami spolužiakov, ktorí by negatívne vplývali na medziľudské vzťahy v triedach**, 9,8 % žiakov sa vyjadrilo, že v triedach evidujú spolužiakov – outsiderov a žiakov, ktorí sa správajú konfliktne (35,4 %);

j) **žiaci pomenovali najčastejšie dôvody, prečo sa mladí ľudia stávajú súčasťou extrémistických skupín – negatívna skúsenosť s ľuďmi inej rasy, etnického pôvodu, náboženstva a pod. (43,1 %)**, túžba vyjadriť svoj názor a niekam patriť (21,6 %), potreba vyjadriť vzburu proti autoritám (5,9 %), negatívna skúsenosť so šikanovaním (3,9 %) a snaha vyrovnáť sa kamarátom (3,9 %), iné vyjadrenie poskytlo 21,6 % žiakov;

k) **39,2 % žiakov predstavilo možnosti zníženia šírenia extrémizmu v spoločnosti** – napr. odborné semináre a workshopy, návštevy koncentračných a pracovných táborov, zrušenie ultrapravicových politických strán, vzdelávanie v uvedenej oblasti, šírenie porozumenia a vzájomnej tolerancie, aktuálne informácie v médiách a pod.

PaedDr. Peter Majer